META MODERN ISM

JONATHAN ROWSON

fri tanke

ÖVERSÄTTNING
MICHAEL LARSSON

METAMODERNISM ÄR EN känsla, och allt det som utgör känslan och som strömmar ur den. När vi funderar på medvetandets mysterium och på det mänskliga drama som utspelar sig här på vår anomali till planet är känslor knappast triviala. De är av kosmologisk betydelse. Den metamoderna känslan uppstår delvis i varseblivningen av den större kontext i vilken vi befinner oss. Den är estetisk till sin natur, epistemisk till sin funktion och historisk till sin karaktär. Syftet med den är att ifrågasätta meningen med världen så som den uppenbarar sig för oss, och meningen med livet så som vi erfar det.[1]

Kära läsare, om du inte känner dig manad att läsa vidare och få en djupare förståelse för vad metamodernism går ut på kan jag inte klandra dig. Jag avundas dig till och med. Våra liv är korta och vi har arbeten att gå till, vi kan inte grotta ner oss i varje ism som väcker vårt intresse. För att parafrasera Shakespeares *Trettondagsafton* så föds vissa metamoderna, andra blir metamoderna, och åter andra får metamodernismen

kastad över sig. Jag tillhör den senare kategorin. Jag sökte inte upp det här, vad »det« nu är; ord, koncept, ideologi, mönster, rörelse, känslostruktur, tillstånd, skede, mottaglighet, *epistem*, idé, föreställning. På något sätt fann metamodernismen mig ändå. Jag har emellanåt använt begreppet i mitt eget skrivande, jag har kallats för metamodernist och jag har utgivningsansvar för en antologi på Perspectiva Press med texter influerade av metamodernismen: *Dispatches from a Time Between Worlds: Crisis and Emergence in Metamodernity*. Som en av metamodernismens många adoptivföräldrar känner jag ett ansvar och hoppas hjälpa den en bit på vägen till mognad.

Det antas, eller antyds, ofta att metamodern*ism* har sitt ursprung i metamodern*itet*, det tidiga 2000-talets internetindränkta kulturella epok, men förhållandet mellan de båda begreppen är mer intressant än så.[2] Om definitionen av det »moderna« länge varit omtvistad så betvivlar desto färre att moderniteten som sådan var en viktig epok (mer om detta nedan), eller att vi nu befinner oss i dess slutskede och på sätt och vis håller på att röra oss bortom postmoderniteten. Meningarna går dock isär om vad det här nya skedet ska *kallas*, en fråga om vilken optisk inramning vi väljer att fokusera på. De andra utmanarna; hypermodernitet, supermodernitet, eller till och med ekomodernitet, inriktar sig uttryckligen på den teknologiska utvecklingens följdverkningar. Meta-prefixet är

mer distinkt därför att det är generativt självreflexivt och underförstått humanistiskt. Ett sätt man kan belysa värdet i just *metamodernitet* är att beskriva det som ett begrepp som riktar fokus mot vår subjektiva och intersubjektiva relation till samtiden, en tid i vilken vi osäkert står och stampar mellan, inom, efter eller bortom moderniteten.[3]

Poängen med att åberopa metamodernitet handlar inte om att ge namn åt en kronologisk tidsepok utan om att definiera en kulturell tidsepok på ett *kairologiskt* vis. Ett sådant tillvägagångssätt påtalar inte bara att vi befinner oss i början av 2000-talet utan att det på ett djupgående plan är en tid, eller kanske mer bestämt *tid för oss*, att blicka in, blicka mellan och blicka bortom. Det är tid för oss att omvärdera våra inre liv och relationer genom att konfrontera den otvetydiga andliga och materiella utarmning som under alldeles för lång tid har tillåtits passera som både normal och normativ: de påstådda framstegen inom vetenskapen, förnuftet, byråkratin och den industriella kapitalismen, begränsningarna i våra perspektiv och kritikens misslyckande. Vi är nu skyldiga att mejsla fram mening och agens i en kontext där *metakriser*, inom såväl varseblivning som förståelse, råder på ett ekologiskt, socialt och institutionellt plan, där en värld är döende och en annan försöker bli till. På så vis är syftet med metamodernismen att underlätta för oss att uppfatta en historisk kontext genom att utveckla teorier och

metoder som tillåter oss att *känna* oss fram till vad det innebär att befinna sig i en mellanvärldslig tid. Där metakriser på varseblivnings- och meningsnivå avlöser varandra. Där vi brottas med vilka vi är och vad vi ska ta oss till. Där metateorier känns tilltalande eftersom enkla teorier känns absurt specifika. Där nostalgisk längtan tycks handla lika mycket om framtiden som om det förflutna. Och där vi emellanåt känner oss löjligt romantiska och romantiskt löjliga. Att vara metamodern är att dras med i en växelverkan mellan hopp och förtvivlan, godtrogenhet och klentrogenhet, framsteg och fara, agens och apati, liv och död. Jag hade delade känslor inför metamodernism tills jag insåg att det faktiskt *handlar* om delade känslor.

Kontextuell varseblivning

Det som står på spel är hur kontextuell varseblivning formar världen. Under det senaste kvartsseklet har vi kämpat med att hitta ett språk för vad vår vacklande förmåga att kontextualisera vår erfarenhet betyder för vilka vi är och hur vi bör leva. För miljontals människor har den kulturella och teknologiska utvecklingen sprungit om vår konceptuella förståelse av dem. Om det så gäller anblicken av väldiga australiensiska skogsbränder, störtfloden av desinformation i dessa så kallade telefoner som annekterat våra händer